

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

за придобиване на образователната и научна степен "доктор"

в област на висше образование 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по ... ,

докторска програма „Методика на обучението по информационни технологии”

Автор: Иван Илиев Шотлеков

Тема: Учеб-базирано интердисциплинарно проектно-ориентирано обучение по информационни технологии на студенти по информатика

Научни ръководители: проф. д-н Сава Гроздев и проф. д-р Асен Рахнев

Рецензент: проф. д-н Стоян Недков Капралов

1. Предмет на рецензиране

Представените материали съдържат следните документи, съгласно Чл.36 (1) от Правилника за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”:

- Молба от Иван Илиев Шотлеков – докторант на самостоятелна подготовка до Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски” за разкриване процедура за защита на дисертационен труд и приложените към нея
- Творческа автобиография
- Копия от дипломи за завършено висше образование по Изчислителна техника през 1991 г. и по Английска филология през 1997 г.
- Заповед за записване в докторантура на самостоятелна подготовка
- Заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план
- Протокол за издържан изпит от индивидуалния план
- Протокол от Катедрен съвет за откриване на процедура за предварително обсъждане на дисертационния труд
- Заповед за разширяване на Катедрения съвет за предварителното обсъждане
- Протокол от предварителното обсъждане
- Заповед за отчисляване
- Списък на всички научни трудове и участия в проекти
- Списък на забелязани цитирания

- Списък на научните трудове по дисертацията (6 бр.)
- Автореферат
- Копия на публикациите по дисертацията
- Удостоверение за участие в образователни и изследователски проекти, свързани с докторантурата
- Декларация за оригиналност и достоверност
- Справка за спазване на специфичните изисквания на ФМИ на ПУ при процедури за образователна и научна степен „доктор”
- Електронни копия на всички документи
- Дисертационен труд – основно тяло
- Дисертационен труд – приложения (42 бр.)

2. Описание на дисертацията

Пълният обем на основното книжно тяло на дисертацията е 126 стр. Трудът е структуриран, както следва:

- Справочна информация – 5 стр.: съдържание, списък на фигурите, списък на таблиците, списък на съкращенията
- Увод – 8 стр.
- Глава I. Теоретични основи на изследвания проблем – 25 стр.
- Глава II. Организация и управление на интегриран уведен курс по информационни технологии на английски език – 35 стр.
- Глава III. Цели, организация, провеждане и резултати от педагогическия експеримент – 38 стр.
- Заключение – 4 стр.
- Декларация за оригиналност – 1 стр.
- Благодарности – 1 стр.
- Библиография – 14 стр., 105 заглавия, част от които източници в интернет.

Допълнителното книжно тяло е в обем 97 стр. и съдържа 42 приложения.

3. Обзор на съдържанието и резултатите в дисертационния труд

Дисертацията е посветена на проблемите за повишаване ефективността на учебния процес. Конкретният обект на изследване е обучението по информационни технологии на студенти по информатика.

В Увода са формулирани целта и задачите на изследването. Основните задачи са три: теоретично проучване, разработване на система от педагогически техники и

подходи и тяхната експериментална проверка. Както е естествено да се очаква в обучението по Информационни технологии са привлечени най-съвременни информационни технологии (динамичен уебсайт, онлайн дидактически материали и специализиран софтуер за обработка на резултатите). Уводът завършва със списък на проекти, в които са използвани резултати от изследването и с данни за апробация на постиженията на национални и международни научни форуми.

В Глава I. Теоретични основи на изследвания проблем има обзореен характер. Описана е спецификата на обучението по Информационни технологии, като авторът се придържа към констатациите на Асоциацията по изчислителна техника. Приведени са аргументи, обосноваващи актуалността на темата. Разгледани са накратко различни теории на ученето, като вниманието е съсредоточено върху обучението на студенти и ученето чрез опит и действие. В раздели 4-8 на Глава I е описана същността на понятията, употребени в заглавието на дисертационния труд като „проектно-ориентирано обучение”, „уеб-базирано обучение” и „Уеб-базирано интердисциплинарно проектно-ориентирано обучение”. За съжаление текстът, посветен на УБИПРОО е само 1 стр. плюс една фигура (Модел на Иван Шотлеков на стр. 32) и оставя читателя с очакването, че нещата ще се изяснят по-нататък.

Изложението в Глава I завършва с декларацията, че основните резултати от тази глава са публикувани в [2] от списъка с публикации, съответно [Shotlekov, 09b] от Библиографията. Преглед на съдържанието на публикацията, обаче, показва наличието на твърде малко общи моменти с Глава I.

Глава II – Организация и управление на интегриран уводен курс по информационни технологии на английски език – е централна в дисертацията. Разгледан е разработеният от автора уводен курс по информационни технологии на английски език. Структурирани са 30 методически единици. За всяка са описани учебното съдържание и целите на обучението. Подбраните теми са доста интригуващи и актуални и представят многообразието от приложения на информационните технологии. Не става ясно какъв хорариум се предвижда за отделните единици. Изложението би спечелило много, ако беше представена учебна програма на курса, в традиционния за университетите вид и формат. Представена е използваната система за оценяване успеваемостта на студентите. Системата се опитва да даде обективна оценка, отразяваща цялостното представяне на студентите по време на курса. В Раздел 3.2 – Микродизайн на курса са представени 5 ядра на дейности: организационни, информационно-мотивационни, проектни, уеб среда и комуникация. Основен принос на дисертацията е предложената система от проекти, която по обема на разглежданата

тематика далече надхвърля целите на един традиционен курс по информационни технологии. Високо оценявам разработения за целите на учебния процес динамичен уеб сайт. Считаю, че сайтът в много голяма степен реализира идеите на автора за усъвършенстване на учебния процес и представя гл. ас. Шотлеков като съвременен европейски преподавател.

В Глава III – Цели, организация, провеждане и резултати от педагогическия експеримент – подробно са описани дейностите и резултатите от проведения през учебната 2010-2011 година триетапен педагогически експеримент. Трите етапа са съответно констатиращ, образователен и заключителен експеримент. В рамките на образователния експеримент са извършени 11 различни дейности. В дисертацията е отделено специално внимание на разработването и администрирането на онлайн дидактически тест по Информационни технологии. Изложението представя автора като експерт по проблемите на проектирането и създаването на тестове и анализиране на тестовите резултати. Интересна е блок-схемата „Тестов кръговрат” на стр. 73. Понататък на 16 стр. в текста подробно са разгледани всичките 15 стъпки от процеса по създаването, използването и анализа на конкретния дидактически тест. Създаденият тест е представен в Приложение 30. В Раздел 2.2 са описани общи проблеми и предизвикателства. Интересно са систематизирани проблемите, предизвикани от човешкия фактор: мотивация, нарушаване на учебния процес, управление на времето, хитруване и опити за измама. Макар и представени в конкретния контекст, тези проблеми са общовалидни във всеки учебен процес.

В Раздел 3 са описани заключителният експеримент и статистическият анализ на резултатите.

В Заключението авторът представя основните приноси на дисертационния труд и възможности за бъдещо развитие на изследванията. В таблица са описани приносите на автора, представени са връзките между цели, задачи, раздели от дисертацията и публикациите. Приемам без възражения всички заявени приноси.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Резултатите от изследванията в дисертационния труд са докладвани на национални и международни научни и образователни форуми. По дисертацията авторът е представил списък от 6 публикации. Всички публикации са в периода 2003–2010 г. Две от публикациите са на английски език, останалите са на български. Пет от публикациите са самостоятелни, една е в съавторство с единия от научните ръководители. Три от публикациите са цитирани в трудове на други автори.

В публикациите са отразени основните резултати, получени в дисертационния труд и може да се счита, че резултатите са апробирани в достатъчна степен пред специализирана научна аудитория.

5. Критични бележки, въпроси и препоръки

Няколко критични бележки и препоръки бяха споделени в процеса на изложението. Нямам други критични бележки, въпроси или препоръки.

6. Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертацията са научни и научно-приложни.

7. Авторефератът отразява правилно съдържанието на дисертацията.

8. Заключение

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Иван Шотлеков е положителна.

Представеният дисертационен труд съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността и способности за самостоятелни научни изследвания.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” на Иван Илиев Шотлеков в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика обучението по ..., докторска програма „Методика на обучението по информационни технологии”.

24.01.2012 г.

Подпис:

/проф. дмн Стоян Капралов/